06/04/2020

«Εξ αφορμής του Ακαθίστου Ύμνου...»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Σάμου, Ικαρίας και Κορσεών

Του Σεβασμιώτατου Μητροπολίτη Σάμου και Ικαρίας κ. Ευσέβιου

Ὅταν τό ἔτος 626, ὁ Αὐτοκράτορας Ἡράκλειος, βρισκόταν σέ ἐκστρατεία ἐναντίον τῶν Περσῶν, μέ σκοπό νά πάρει πίσω τόν Τίμιο Σταυρό, τόν Ὁποῖον ἐκεῖνοι εἶχαν κλέψει ἀπό τά Ἱεροσόλυμα, τότε ἡ Κωνσταντινούπολη πολιορκήθηκε ἀπό τούς Ἀβάρους, πού πίστευσαν, πώς εἶχαν τήν εὐκαιρία νά τήν καταλάβουν, λόγῳ τῆς ἀπουσίας τοῦ Αὐτοκράτορος καί τοῦ μεγαλύτερου μέρους τοῦ στρατοῦ. Ὅμως δέν ὑπολόγισαν στό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι ὁ τότε Πατριάρχης Σέργιος μέ τήν στήριξη τοῦ Φρούραρχου Βώνου ἀνέλαβε τήν ὑπεράσπιση τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί συνεπῶς τῆς αὐτοκρατορίας. Ὁ Πατριάρχης λιτάνευε ἀνά τήν Πόλη τήν εἰκόνα τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν καί ἐνεθάρρυνε τά πλήθη καί τούς μαχητές.

Ξαφνικά ἔγινε φοβερός ἀνεμοστρόβιλος, πού δημιούργησε τρικυμία καί

κατέστρεψε τόν ἐχθρικό στόλο καί τή νύκτα τῆς 7ης πρός τήν 8η Αὐγούστου καί οἱ πολιορκητές ἀναγκάσθηκαν νά φύγουν ἄπρακτοι. Ὁ λαός πανηγυρίζοντας τή σωτηρία του, συγκεντρώθηκε στό Ναό τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν καί ὅλοι ὄρθιοι ἔψαλαν τόν ἀπό τότε λεγόμενο «Ἀκάθιστο Ὕμνο» στήν Παναγία, ἀποδίδοντας τά «νικητήρια» καί τήν εὐγνωμοσύνη τους στήν Ὑπέρμαχο Στρατηγό.

Ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος εἶναι μᾶλλον ἔργο τοῦ Ἁγίου Ρωμανοῦ τοῦ μελωδοῦ, πού ἔζησε τόν 6ο αἰῶνα καί τότε πρέπει νά ἐφάλη γιά πρώτη φορά «ὀρθοστάδην», ἐξαιτίας τῆς εὐγνωμοσύνης πρός τήν Θεοτόκο καί μέ ἀφοσίωση, γι’ αὐτό καί ὀνομάσθηκε Ἀκάθιστος.

Ὁ Ὕμνος συνδυάζοντας τίς προτυπώσεις καί τίς προφητικές ρήσεις τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης γιά τήν θεία Ἐνανθρώπηση, ἀλλά καί τά γεγονότα, μέ τά ὁποία ἐπαληθεύθηκαν, ἀναφέρεται σέ ὅλο το μυστήριο τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν ἐρχομό τοῦ Θεοῦ στόν κόσμο, στό ὁποῖο βασικός παράγοντας εἶναι ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος. Μέ τρόπο διηγηματικό ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος παρέχει τήν Ὀρθόδοξη δογματική διδασκαλία μέ ἁπλό καί κατανοητό λόγο, ἐγκωμιάζοντας τήν Παναγία μας καί δοξολογώντας τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό. Γι’ αὐτό καί ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος εἶναι πρόσφορος γιά κάθε περίσταση, πού ἡ εὐσεβής ψυχή θέλει νά ζητήσει τό θαῦμα τῆς σωτηρίας της, μέσα ἀπό τήν προσευχή. Δέν εἶναι λοιπόν τυχαῖο, πού οἱ Χαιρετισμοί τῆς Θεοτόκου συνοδεύουν ἤ γιά νά τό ποῦμε καλύτερα πρέπει νά συνοδεύουν τήν βραδυνή μας προσευχή. Ἐμεῖς οἱ Ὀρθόδοξοι Ἕλληνες ὅμως, ἔχουμε ἕνα λόγο παραπάνω νά διαβάζουμε τούς Χαιρετισμούς, καθώς ἀπό τότε μέχρι καί τήν σύγχρονη καί νεότερη ἱστορία μας ἡ Παναγίας μας εἶναι ἡ Ὑπέρμαχος Στρατηγός τοῦ Ἔθνους μας. Ἄς μήν ξεχνᾶμε, πώς καί οἱ δύο μεγάλες Ἐθνικές μας Ἐπέτειοι εἶναι ἄρρηκτα συνδεδεμένες μέ τήν Παναγία μας. Ἡ Ἐπανάσταση τῆς 25ης Μαρτίου 1821 μέ τόν Εὐαγγελισμό Της καί ἡ 28η Ὀκτωβρίου μέ τήν Ἁγία Σκέπη Της.

Καί σήμερα βρισκόμαστε ἐν μέσῳ μιᾶς ἰδιότυπης πολιορκίας καί ἔχουμε ἀνάγκη τῆς στρατηγείας τῆς Παναγίας μας.

Καί σήμερα ὅπως τότε ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία μέ τήν ἀδιάλειπτη προσευχή στηρίζει καί ἐνισχύει ὅλους μας στόν κοινό ἀγῶνα μέ ἕνα τρόπο μυστικό, προευχόμενη στήν «ἐν πρεσβείαις ἀκοίμητον Θεοτόκον».

Ἄς μήν μᾶς ξενίζει τό γεγονός, ὅτι προσωρινά δέν ἔχουμε τήν δυνατότητα νά προσερχόμαστε στούς Ἱερούς μας Ναούς.

Ἄς σκεφθοῦμε πώς καί τότε στά χρόνια τῆς πολιορκίας τῆς Βασιλεύουσας, οἱ πρόγονοί μας δέν ἦταν στούς Ναούς καί τά Μοναστήρια, ἀλλά στά ὀχυρά τῶν

τειχῶν καί τά κάστρα. Καί ὅταν πέρασε πιά τό κακό, τότε συγκεντρώθηκαν στόν Ναό τῆς Παναγίας καί προσευχήθηκαν καί δόξασαν τόν Θεό καί εὐχαρίστησαν τήν Παναγία καί λειτουργήθηκαν καί κοινώνησαν καί χάρηκαν τήν λατρευτική ζωή τῆς Ἐκκλησίας μας. Αὐτό τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν συνέβαινε κάθε φορά, πού ὡς Ἔθνος βρισκόμασταν σέ τέτοιου εἴδους συγκυρίες ἀντιμετωπίζοντας ἀγῶνες πολεμικούς.

Σήμερα τά ὀχυρά εἶναι τά Νοσοκομεῖα καί οἱ κλίνες τῶν ἀσθενῶν καί τά κάστρα εἶναι τά σπίτια μας, οἱ «κατ' οἶκον Ἐκκλησίες» μας, ὅπως τονίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος (βλ. Ρωμ. ιστ 4), ἀπ' ὅπου μέ τήν δύναμή του ὁ καθένας πολεμάει τό κακό μέ τήν προσευχή του, μέ τήν ὑπακοή του καί μέ τήν παντοειδῆ ἐθελοντική του προσφορά. Ἕκαστος ἐξ ἡμῶν κατά τά χαρίσματά μας καί τίς δωρεές τοῦ Θεοῦ, ἄς σταθοῦμες τό ὕψος τῶν περιστάσεων, ἐκφράζοντας τό γνήσιο ὀρθόδοξο χριστιανικό φρόνημα.

Συν τούτοις ἄς σκεφθοῦμε πόσοι καί πόσοι συνάνθρωποί μας τέτοιες μέρες δέν μποροῦν νά ἔλθουν στούς Ἱερούς Ναούς, εἴτε διότι βρίσκονται στό κρεβάτι τοῦ πόνου, εἴτε διότι βρίσκονται στήν ξενιτεία, εἴτε διότι διαπλέουν μῆνες ὁλόκληρους τίς θάλασσες, εἴτε διότι μέ τήν ἐργασία τους διακονοῦν τίς ἀνάγκες τῆς ζωῆς μας. Γιά ὅλους αὐτούς εὔχεται ἡ Ἐκκλησία μας σέ κάθε ἱερουργία, ὡς τούς «δι' εὐλόγους αἰτίας ἀπολειφθέντας». Καί ὅλοι αὐτοί, πού ἐννοεῖται πώς ἀπουσιάζουν δικαιολογημένα, κατ' οὐδένα τρόπο δέν χάνουν τήν χριστιανική τους πίστη, ὅταν γνωρίζουν πώς ἀκολουθοῦν τό θέλημα τοῦ Θεοῦ καί ὑποτάσσονται σ' αὐτό ταπεινά.

Καί ἀπό τήν ἄλλη ἄς σκεφθοῦμε πόσοι καί πόσοι συνάνθρωποί μας, Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, πέρυσι τέτοιες μέρες ἐπέλεξαν νά καθίσουν στόν σπίτι τους καί νά ἀσχοληθοῦν μέ ἐπουσιωδέστερα πράγματα καί ὄχι νά ἔλθουν στήν Ἐκκλησία νά προσευχηθοῦν, νά λειτουργηθοῦν καί νά μεταλάβουν! Κι αὐτό ἄς εἶναι μάθημα σέ ὅλους, ὥστε νά μάθουμε νά ὑπογίζουμε διαφορετικά τήν σχέση μας μέ τόν Θεό καί τήν Ἐκκλησία, ὄχι ὡς κάτι δεδομένο, ἀλλά ὡς χάρισμα ἀπό τόν Θεό γιά τήν σωτηρία μας καί γι' αὐτό πολύτιμο καί ἀναντικατάστατο δικαίωμα, πού ὀφείλουμε νά διαχειριζόμαστε μέ σοφία καί σύνεση.

Ἔχοντας ὅλα αὐτά κατά νοῦ σᾶς παρακαλῶ νά μήν μεγαλοποιοῦμε τά πράγματα καί νά πειθαρχήσουμε στό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὅπως τό ἐκφράζει καί ἡ συλλογική ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἡ Παναγία μας συνεχίζει καί σήμερα νά εἶναι γιά ὅλους τούς Ὀρθοδόξους Χριστιανούς ἡ ἀκαταίσχυντη Προστασία μας καί ἡ ἀμετάθετη πρός τόν Θεό μεσιτεία μας, στούς παντοειδεῖς ἀγῶνες τῆς ζωῆς, πού ἔχουν θεοφιλῆς χαρακτῆρα καί ἀποσκοποῦν στή σωτηρία μας. Ὡς Ὀρθοδόξοι Ἕλληνες, μάθαμε νά τιμᾶμε καί

νά γεραίρουμε τήν Ὑπέρμαχο Στρατηγό μας, ζητώντας τήν χάρη καί τήν πρεσβεία Της πρός τόν Σωτῆρα Χριστό καί γιά τή σωτηρία τῆς ψυχῆς μας, ἀλλά καί γιά τη σωτηρία τῆς Πατρίδος μας. Ἡ Παναγία μας ποτέ δέν μᾶς ἄφησε καί ποτέ δέν παρέβλεψε τήν δέησή μας. Ἡ Παναγία μας προασπίζει τήν ἐλευθερία μας καί χαρίζει τήν μεσιτεία Της πάντοτε, ἀρκεῖ κι ἐμεῖς νά προσέχουμε νά ζοῦμε μέ πίστη στόν Χριστό καί ταπεινό φρόνημα, κάτω ἀπό τήν σκέπη τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἀμήν.